

7.7. Moció que presenta el grup municipal PSC contra les pràctiques abusives de les empreses del sector elèctric, la qualitat del subministrament, per una millora de la inversió a la xarxa i pel compliment del protocol de pobresa energètica

La Llei 24/2013, de 26 de desembre, diu que la seva finalitat bàsica és establir la regulació del sector elèctric garantint el seu subministrament amb els nivells necessaris de qualitat i al mínim cost possible, assegurar la sostenibilitat econòmica i financera del sistema i permetre un nivell de competència efectiva en el sector elèctric, basat en els principis de protecció mediambiental d'una societat moderna.

També estableix que *"el principi de sostenibilitat econòmica i financera del sistema elèctric serà un principi rector de les actuacions de les Administracions Públiques i demás subjectes compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei"*

Durant els darrers dies, i coincidint amb una baixada generalitzada de les temperatures, assistim a un fet històric: el preu rècord de l'energia elèctrica al

nostre país. Aquest fet, que ara arriba al seu punt més àlgid, és el resultat d'un procés en el que intervenen diversos factors.

Així mateix, la Llei 54/1997, de 27 de novembre, del Sector Elèctric estableix que el subministrament d'energia elèctrica és essencial pel funcionament de la nostra societat. La llei apunta que se l'ha de garantir, amb qualitat i al menor cost possible. Les companyies no poden beneficiar-se a costa dels consumidors. Es parla de guanys milionaris degut a les desmesurades pujades de les tarifes. Des de l'any 2008 han pujat un 73% i en els últims 6 mesos un 25%.

Però, per què s'incrementa el preu de la llum quan més la necessitem? Aquesta pregunta conté alguna paradoxa que no respon a cap lògica econòmica de bon govern, si no únicament a la concentració d'empreses, a una manipulació del mercat i a la llei de l'oferta i la demanda, d'un sistema de regulació ineficient i que té com a conseqüència que siguem el país amb el preu més alt del sector domèstic.

El preu de l'electricitat al sector domèstic ha augmentat un 24% als darrers sis anys; la factura de les famílies s'ha disparat en 1.400 milions d'euros anuals, mentre que el consum ha caigut un 30%, segons dades de l'INE. Aquesta situació contradiu les afirmacions actuals que fan servir les companyies (més demanda, més preu) i és resultat de l'actual sistema de regulació del mercat nacional que té com a conseqüència que siguem el tercer país amb el preu més alt per al sector domèstic. Tot plegat, un esquinçament per a les butxaques de les famílies i uns grans beneficis per a les companyies. Les tres principals companyies (Endesa, Iberdrola i Gas Natural-Fenosa), van superar el 5.000 milions de beneficis el 2015.

La causa dels preus abusius de l'electricitat es deriven del sistema espanyol de tarifació. En aquest sistema hi ha tres actors: productors, distribuïdors i comercialitzadors, en mans de les grans corporacions esmentades, amb el suport secundari del transport a càrrec de Red Eléctrica Española.

A conseqüència d'aquests abusos per les pujades desmesurades que fan les companyies, la Fiscalia de la Sala Civil del Suprem està investigant *"el aumento de los precios de la luz en defensa de los intereses de los consumidores y en caso de apreciar irregularidades en la fijación de las tarifas, la fiscalía podría interponer una demanda contra las compañías eléctricas"*.

A l'actuació de la Fiscalia hem d'afegir la sol·licitud de l'eurodiputat del grup socialista Javi López que ha demanat a la CE que investigui aquesta pujada de preus. L'europarlamentari ha adreçat una carta a la Comissària europea de la Competència, Margrethe Vestager, sobre aquesta qüestió. López s'ha interessat també per la investigació que la Comissió va iniciar al gener de 2007 sobre les tarifes elèctriques al mercat majorista espanyol.

En aquest sistema, hora a hora, les comercialitzadores presenten les seves comandes perquè les serveixin les productores. Els productors ofereixen un preu que és l'agregació de tres, en funció de l'origen de l'energia: nuclear, renovable (eòlica, solar o hidràulica) i finalment centrals de carbó o gas. En primer lloc el sistema tira de les

instal·lacions que no es poden apagar en funció de la demanda, després de les renovables i, si és necessari, de l'electricitat que generen els combustibles fòssils. En aquesta cistella del preu final les renovables pràcticament no l'afecten, ja que és el preu més baix, mentre que la més cara -les que cremen gas i derivats del petroli- marca el preu final.

Tant la Comissió Nacional del Mercat de la Competència com les organitzacions de consumidors critiquen aquest sistema. Les empreses que exploten centrals nuclears i hidroelèctriques obtenen grans beneficis perquè tenen amortitzades completament les seves instal·lacions gràcies a l'arrossegament de preus marcat per les que cremen combustibles fòssils.

I això pel que fa al preu de la energia consumida; ara bé, no hem d'oblidar que el consum directe no representa ni el 30% de la factura. Tenim, per exemple, el gravamen del peatge d'accés, el de la potència contractada, ajuts al carbó i

renovables, la moratòria nuclear o el cost de compensar les comunitats insulars i un IVA del 21%. Tot això ho marca el govern.

La promoció i dinamització de la producció i ús de les energies renovables ha estat absolutament oblidada i maltractada per l'actual govern central. Una nova legislació sobre l'ús d'aquest tipus d'energia contribuiria, sens dubte, a baixar el preu final a les famílies, si reduïm la part que fa referència a la crema de combustibles fòssils.

Es fa del tot necessari poder accedir a energies renovables i autoconsum, malgrat que la legislació que el Govern ha promulgat va clarament en contra d'aquesta estratègia. Aquesta normativa no contribueix a pal·liar la pobresa energètica ni a la lluita contra el canvi climàtic

Per això cal fomentar les energies renovables, cal solucionar la pobresa energètica, millorar el confort de les famílies, la seva situació econòmica i també la lluita contra el canvi climàtic perquè en qualsevol cas és necessari baixar el consum energètic i les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

LA POBRESA ENERGÈTICA

La Unió Europea a través de les seves normes, obliga a garantir els subministraments bàsics a les persones vulnerables, prohibint els talls d'energia. Fins ara, les grans companyies no han fet cas a la normativa europea o nacional ni als acords sobre pobresa energètica aprovats pel Parlament de Catalunya. Malauradament hem hagut de lamentar la mort d'una persona gran a Reus perquè la situació arribés a un punt d'inflexió.

Quan es parla de pobresa energètica estem parlant d'una conseqüència més de la greu crisi social i econòmica en què estem immersos. A Catalunya, masses persones estan en el llindar de la pobresa i no poden mantenir la seva llar a una temperatura adequada ni pagar les factures de llum i gas. L'any 2015, un 19,6% dels i les catalanes manifestaven tenir dificultats per pagar les despeses de l'habitatge on residia i el 10,9% de les llars catalanes declaraven no poder mantenir l'habitatge a una temperatura adequada, més del doble respecte al 2008.

No podem obviar que les causes de la pobresa energètica també van més enllà de la crisi econòmica, esdevenint un fenomen estructural que respon principalment a l'increment dels preus dels subministraments bàsics.

El passat 19 de gener es va presentar un text de conveni entre la Generalitat i les companyies amb l'objectiu de concertar mesures de suport a unitats familiars en situació de pobresa energètica. Aquest conveni ha estat consensuat entre la Generalitat, les Diputacions, l'AMB, la FMC i l'AMC. És el torn ara de la Generalitat, que haurà de signar amb les companyies aquest compromís que assumeixin el 50% de les despeses generades per aquest tipus de pobresa, percentatge que segurament és insuficient. L'objectiu és evitar els talls de subministrament i un repartiment del cost entre totes les parts implicades.

El protocol estableix que les companyies subministradores hauran d'informar dels drets que tenen les famílies en tots els avisos per manca de pagament. Abans d'interrompre qualsevol subministrament, les empreses subministradores hauran de

sol·licitar als serveis socials un informe que acrediti si la persona es troba en situació de "risc d'exclusió residencial".

El procediment estableix que l'Ajuntament haurà d'enviar un informe a l'empresa en un termini de 15 dies. En cas de no enviar-lo, s'entendrà que la persona o la família es troben en una situació de risc d'exclusió residencial. També haurem d'informar a aquestes famílies dels ajuts de què disposen. Un cop s'hagi fet aquest procediment, les empreses subministradores hauran de mantenir el subministrament mentre duri aquesta situació de risc.

LA QUALITAT DEL SUBMINISTRAMENT: VOLEM INVERSIONS!

També exigim una auditoria per saber el valor real de la producció elèctrica i reclamar els nostres drets.

La ciutadania i les administracions no ens podem quedar de braços creuats davant els talls intermitents de les companyies, que en els últims anys es produeixen massa sovint. No admitem com a excusa un suposat mal ús de l'energia per part del consumidor per justificar els continus talls en el subministrament. Cal requerir un pla d'inversions per al sanejament i millora de la xarxa elèctrica a la nostra ciutat. És necessària una modernització i reforç de les instal·lacions.

També cal reclamar un pla d'inversions per a la retirada de pals que fan de les voreres de la nostra ciutat un veritable problema, doncs no permeten transitar amb llibertat pes carrers de la ciutat i incompleixen clarament la legislació en accessibilitat. Fa mes de 10 anys que les companyies no inverteixen en la retirada d'aquests pals que ocupen la via pública de manera indiscriminada.

Per tot l'exposat proposem en aquest Ple municipal els següents ACORDS:

1. Instar a les companyies subministradores a que signin de manera immediata el conveni elaborat per les institucions locals i la Generalitat per evitar els talls de subministrament i l'assumpció per part de les companyies del 50% dels costos derivats.
2. Instar a les companyies elèctriques al sanejament i modernització de les instal·lacions elèctriques a la nostra ciutat, contribuint així a la millora de la qualitat del servei.
3. Instar a les companyies elèctriques a què realitzin un pla d'inversions per a la retirada de pals que existeixen en molts carrers de la nostra ciutat, que les fan intransitables i que no compleixen amb la llei d'accessibilitat.
5. Introduir clàusules en els plecs dels contractes de subministrament municipal perquè es tingui en compte l'energia renovable, així com, els tipus de taxes i impostos per l'ús del domini públic que fan les companyies.
6. Enviar aquesta moció al Síndic de Greuges, a les Organitzacions de Consum de Catalunya, i a totes les entitats del nostre municipi, així com la seva publicació al web municipal.